

EUROOPA PARLAMENT

2004



2009

Istungidokument

A6-0013/2009

26.1.2009

RAPORT

Teine strateegiline energiaülevaade
(2008/2239(INI))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Anne Laperrouze

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	19
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	23
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	27

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

teise strateegilise energiaülevaate kohta (2008/2239(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta teatist pealkirjaga "Teine strateegiline energiaülevaade – ELi tegevuskava varustuskindluse ja solidaarsuse tagamiseks energiavaldkonnas" (KOM(2008)0781) (edaspidi teatis teise strateegilise energiaülevaate kohta);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta rohelist raamatut pealkirjaga "Turvalise, säästva ja konkurentsivõimelise Euroopa energiavõrgu suunas" (KOM(2008)0781);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta aruannet üle-euroopaliste energiavõrkude 2002.–2006. aasta programmide rakendamise kohta (KOM(2008)0770);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta teatist 26. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/67/EÜ kohta, mis käsitleb maagaasitarnete kindluse tagamise meetmeid (KOM(2008)0769);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv millega kohustatakse liikmesriike säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid (KOM(2008)0775);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta teatist pealkirjaga "Energiatõhusus: eesmärgiks seatud 20 % energiasäästu saavutamine" (KOM(2008)0772);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv ehitiste energiatõhususe kohta (uuestisõnastamine) (KOM(2008)0780);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv energiamõjuga toodete energiatarbimise ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses (uuesti sõnastatud) (KOM(2008)0778);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste parameetrite märgistamise kohta (KOM(2008)0779);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta teatist pealkirjaga "Euroopa võib säästa rohkem energiat soojuse ja elektri koostootmise abil" (KOM(2008)0771);
- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta teatist pealkirjaga Avamere tuuleenergia: meetmed, mida on vaja võtta energiapoliitika 2020. aasta ja edaspidiste eesmärkide saavutamiseks (KOM(2008)0768);

- võttes arvesse komisjoni 13. novembri 2008. aasta teatist pealkirjaga "Tuumaenergia ajakohastatud näidisprogramm seoses teise strateegilise energeetikaülevaatega" (KOM(2008)0776);
- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2007. aasta teatist pealkirjaga "Ülemaailmse kliimamuutuse piiramine 2 Celsiuse kraadiga: Edasine tegevuskäik aastaks 2020 ja järgnevateks aastateks" (KOM(2007)0002);
- võttes arvesse komisjoni 23. jaanuari 2008. aasta teatist pealkirjaga "Kaks korda 20 aastaks 2020. Kliimamuutus – Euroopa võimalus" (KOM(2008)0030);
- võttes arvesse komisjoni 23. jaanuari 2008. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (KOM(2008)0019);
- võttes arvesse komisjoni 26. novembri 2008. aasta teatist pealkirjaga "Euroopa majanduse taastamise kava" (KOM(2008)0800);
- võttes arvesse oma 4. aprilli 2006. aasta resolutsiooni nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ning otsuse 96/391/EÜ ja otsuse nr 1229/2003/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta¹;
- võttes arvesse oma 10. mai 2007. aasta resolutsiooni hinnangu kohta Euratomile – 50 aastat Euroopa tuumaenergiapoliitikat²;
- võttes arvesse oma 25. septembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa taastuenergia tegevuskava kohta³;
- võttes arvesse oma 26. septembri 2007. aasta resolutsiooni Euroopa ühise energiaalase välispoliitika suunas liikumise kohta⁴;
- võttes arvesse oma 24. oktoobri 2007. aasta resolutsiooni traditsiooniliste energiaallikate ja energiatehnoloogia kohta⁵;
- võttes arvesse oma 31. jaanuari 2008. aasta resolutsiooni energiatõhususe tegevuskava ja potentsiaali realiseerimise kohta⁶;
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2008. aasta resolutsiooni ülemaailmse energiatõhususe ja taastuenergia fondi kohta⁷;
- võttes arvesse oma 9. juuli 2008. aasta resolutsiooni Euroopa energiatehnoloogia

¹ ELT C 293 E, 2.12.2006, lk 114.

² ELT C 76 E, 27.3.2008, lk 114.

³ ELT C 219 E, 28.8.2008, lk 82.

⁴ ELT C 219 E, 28.8.2008, lk 206.

⁵ ELT C 263 E, 16.10.2008, lk 424.

⁶ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0033.

⁷ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0096.

strateegilise kava kohta¹;

- võttes arvesse oma 18. juuni 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju²;
 - võttes arvesse 9. juuli 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/55/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta³ ;
 - võttes arvesse oma 18. juuni 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektrikaubanduses⁴;
 - võttes arvesse oma 9. juuli 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1775/2005 maagaasiedastusvõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta⁵;
 - võttes arvesse oma 18. juuni 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet⁶;
 - võttes arvesse oma 18. novembri 2008. aasta resolutsiooni fossiilkütustest säästva elektritootmise varase tutvustamise toetamise kohta⁷;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 8. ja 9. märtsi 2007. aasta kohtumise eesistujariigi järeldusi;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 13. ja 14. märtsi 2008. aasta kohtumise eesistujariigi järeldusi;
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. oktoobri 2008. aasta kohtumise eesistujariigi järeldusi;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ja väliskomisjoni arvamust (A6-0013/2008),
- A. arvestades, et Euroopa energiapoliitika tervikuna peab ühitaval viisil lähtuma kolmest võrdselt olulisest põhieesmärgist, milleks on energiavarustuse kindlus ja liikmesriikidevaheline solidaarsus, tegelemine kliimamuutusega ja pühendumine

¹ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0354.

² Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0294.

³ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0347.

⁴ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0295.

⁵ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0346.

⁶ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0296.

⁷ Vastu võetud tekstid, , P6_TA(2008)0545.

ühenduse eesmärkide täitmisele ja rakendamisele ning konkurentsivõime;

- B. arvestades, et ülalnimetatud kolme eesmärgi saavutamiseks on vaja energiapoliitikas täielikku paradigmanihet, mis viiks ühtlasi lahendusele tööhõives ning sotsiaal-, keskkonna- ja majandusküsimustes;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu sõltuvus traditsioonilistest energiaallikatest ja piiratud arvust energiatootjatest kujutab endast suurt ohtu stabiilsusele, heaolule ja energiavarustuse kindlusele;
- D. arvestades, et energiaimpordist sõltuvuse vähendamise, konkurentsivõime tugevdamise ja kliimamuutusevastase võitluse juures peab olema keskne roll energiatõhususe suurendamisel;
- E. arvestades, et enamikus sektorites Euroopa Liidu energianõudlus jätkuvalt suureneb, mis tähendab, et energiatõhususe pakutavad võimalused jäetakse kasutamata;
- F. arvestades, et EL impordib praegu 50% tarbitavast energiast ning 2030. aastal võib see näitaja ulatuda 70%-ni;
- G. arvestades, et ELi energiavarustuse kindlust ähvardavaid ohte suurendavad puudulik nägemus säästlikul energiakasutusel põhinevast majandusest ja investeeringute nappus, eriti kohalikul ja piirkondlikul tasandil, mis toob paljudes energia- ja energiaga seotud sektorites kaasa piiratud või isegi ebapiisava tootmisvõimsuse, muutes vajalikuks elektrijaamade uuendamise ja nendesse 2030. aastaks hinnanguliselt 900 miljardi euro investeerimise;
- H. arvestades, et nafta- ja gaasihindade alanemine mõjutab ebasoodsalt kavandatud investeeringuid, tekitades vajaduse toetada kõiki suuri infrastruktuuriprojekte, mis võimaldavad importida Euroopasse suuri gaasikoguseid, mitmekesistada energiaallikaid ja tarneteid ning kõrvaldada transiidiga seotud ohte;
- I. arvestades, et praegune majanduskriis takistab lisaks investeeringuid energia infrastruktuuri,
- J. arvestades, et kuigi komisjon näeb ette nõudluse vähenemist traditsiooniliste energiaallikate järele järgmise kahekümne aasta jooksul, peab Euroopa Liit toetama kõiki kavandatud investeeringuid uude energiaimpordi infrastruktuuri; arvestades, et see tagab turvalise ülemineku uuele üle-euroopalisele energiasüsteemile, mis valmib eeldatavalt 2020. aastaks;
- K. arvestades, et ülemaailmse energiapuuduse ohu leevendamiseks peab EL olema 2030. aastaks välja töötanud ja programmi võtnud uusi konkurentsivõimelisi säästvaid energiatehnoloogia rakendusi ning ühtlasi märkimisväärselt vähendanud energia tarbimist;
- L. arvestades, et Euroopa Liit peab kiiresti tegema suuri investeeringuid võrkudesse ja välja kujundama energia siseturu, tuleb julgustada ettepoole vaatavaid algatusi, nagu Euroopa põhivõrguettevõtja staatuse kehtestamine ja Euroopa ühtse gaasivõrgu loomine;

- M. arvestades, et energiasektor ja investeeringud energia infrastruktuuri vajavad kindlat õigusraamistikku ja riiklike reguleerivate asutuste tihedamat koostööd,
- N. arvestades, et energiavõrkude areng aitab oluliselt parandada energiavarustuse kindlust, mis peaks kuuluma Euroopa energiapoliitika peamiste eesmärkide hulka,
- O. arvestades, et elektri- ja gaasisektor vajavad stabiilset ja ettearvatavat õigusraamistikku, mis eeldab suurte volituste andmist energiasektorit reguleerivate asutuste koostööametile (ACER), nii et see saaks aidata ühtlustada riiklike õigusraamistikke ja vältida komiteemenetlusest tuleneda võivat ebakindlust;
- P. arvestades, et energiavarustuse kindlusega seotud eesmärkide saavutamiseks tuleb liikmesriikides, kus on olemas traditsioonilised omamaised ressursid, kasutada neid kooskõlas riikliku ja ELi keskkonnaõigustikuga,
1. kutsub liikmesriike üles käsitlema energiapoliitika strateegilist analüüsi energiapoliitika rakendamise alusena ja koostama selle põhjal aastateks 2010–2012 ambitsioonikat tegevuskava;
 2. kinnitab 2020. aastaks seatud kolmekordset eesmärki vähendada kasvuhoonegaase 20% ja rahvusvahelise kokkuleppe saavutamise korral 30% võrra, vähendada energiatarbimist vähemalt 20% võrra ja kasutada primaarenergia lõpptarbimises vähemalt 20% ulatuses taastuvaid energiaallikaid; kutsub ELi ja liikmesriike üles muutuma kõige energiatõhusama majandusega piirkonnaks, et aidata aktiivselt kaasa eesmärgile saavutada kliimamuutuse jäämine 2°C piiresse; kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles vähendama kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2050. aastaks 60–80%; palub komisjonil kõigi sidusrühmadega konsulteerides välja töötada energiaspektori võimalikud arengutsenaariumid, milles kirjeldada eesmärkide saavutamise teid ning esitada asjakohased tehnilised ja majanduslikud prognoosid;
 3. kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles püstitama eesmärgiks energiatõhususe suurenemist 35% ja taastuenergia osakaalu jõudmist 60%-ni.
 4. palub komisjonil toetada kõiki kavandatud investeeringuid uude energiaimpordi infrastruktuuri ja taastuenergia tehnoloogiasse, et toime tulla nafta- ja gaasihindade alanemisega, mis avaldavad kavandatud investeeringutele kahjulikku mõju;

Euroopa energiapoliitika

5. kutsub liikmesriike üles Euroopa Liidu ees energia tarnekindluse vallas seisvaid ohte arvesse võttes saavutama energiaküsimustes üksmeelt; märgib, et liikmesriikide praegune tegevus läheb selle püüdlusega vastuollu; peab varustuskindluse, solidaarsuse ja rahvusvahelise õigusliku raamistiku kehtestamiseks käimasolevate läbirääkimiste kordamineku nimel oluliseks, et komisjon esitaks nõukogule ja Euroopa Parlamendile ettepaneku Euroopa Liidu energiapoliitika väljakujundamiseks, võttes asjakohaselt arvesse Euroopa Liidu ja liikmesriikide pädevusvaldkondi: rahvusvahelised suhted, energiatõhusus, kliimamuutusevastane võitlus, siseturu edasine areng, rahvusvaheliste

lepingute arutamine, tulevikuväljavaated ja dialoog tootjate ja transiidiriikidega, energeetikavaldkonna teadusuuringud ning energiatarnete mitmekesistamine;

6. palub komisjonil aidata luua Euroopa Liidu ühtset seisukohta suhetes kolmandate riikide tootjatega, arendades vastastikku kasulikku sõltuvust üksteisest ja tugevdades ELi ettevõtete läbirääkimispositsiooni kolmandate riikide riigiettevõtete suhtes;
7. on arvamusel, et energiasolidaarsusest tuleb teha oluline üle-euroopaline eesmärk nii Euroopa Liidu, piirkondlikul kui ka kahepoolisel tasandil; on arvamusel, et energiavarustuse kahjustamine ühes liikmesriigis kahjustab kogu ELi;
8. rõhutab kohaliku tasandi algatuste olulisus kliimamuutuse vastu võitlemisel; toetab energiatõhususe edendamise ja taastuvenergia kasutamise meetmeid, nagu ühtekuuluvuspoliitika raamesse või roheline energia maksupaketti kuuluvad rahastamisprogrammid, nn linnapeade pakt, ning toetab sellega seoses ideed võtta vastu nn saarte pakt, mille abil levitada häid tavaid ja arendada kõrge energiatõhususega ja taastuvenergiat kasutavaid kogukondi ja linnu;
9. usub, et asjakohane Euroopa energiapoliitika peab tuginema süsinikuvaba energia ja väga madalate heitkogustega fossiilkütuste põhisele tasakaalustatud energiakasutusele ning uuele tehnoloogiale, mis vähendab olulisel määral kasvuhooonegaaside heitkoguseid tahketest fossiilkütustest;
10. on arvamusel, et ettevõtjate ja poliitikakujundajate vaheline ülesannete jaotus, mille kohaselt energiavarustuse kindluse eest vastutavad ettevõtjad, on andnud häid tulemusi ja seetõttu tuleks selle põhimõtte rakendamist jätkata; kutsub poliitikakujundajaid üles võtma üha keerulisemat ülemaailmset olukorda arvestades tulevikus rohkem ettevõtlust toetavaid meetmeid;
11. tuletab meelde, et Lissaboni lepingu allkirjastamisega võtsid liikmesriigid kohustuse võidelda kliimamuutuse vastu ja ilmutada energiakriisi puhul solidaarsust;
12. on seisukohal, et Lissaboni lepingu ratifitseerimine tugevdab veelgi kõiki pingutusi ühise Euroopa Liidu energiapoliitika rajamiseks;

Energiavarustuse kindlus

13. avaldab heameelt Euroopa Liidu varustuskindluse ja solidaarsuse tegevuskava üle;

ELi energiavajaduse katmiseks vajaliku infrastruktuuri arendamine

14. juhib tähelepanu esmatähtsate ja Euroopa Liidule vajalike transpordi- ja energiavõrkude rajamise viibimisele; rõhutab, et investeeringute nappus aeglustab siseturu korralikku toimimist ning tingib tootmisvõimsuse piiratud või isegi ebapiisavust kõikides energiasektorites; märgib, et selles on ainult osaliselt süüdi energiasektor, ning kutsub liikmesriike üles suurendama kodanike kaasatust, teavitades neid uute infrastruktuuri- ja tootmisprojektide vajalikkusest; palub riiklikel reguleerivatel asutustel teha oma pädevuse piires kõik endast olenev investeeringute kiirendamiseks;

15. märgib, et Euroopa Ülemkogu seadis eesmärgi saavutada liikmesriikide vaheliste gaasi- ja elektrivõrgu ühenduste võimsuse 10%-line tase;
16. tervitab ideed suurendada võrkudesse tehtavate investeeringute edendamiseks Euroopa Liidu poolset rahastust; märgib huviga komisjoni ettepanekut eraldada 2008. aasta majanduse taastamise tegevuskava raames 2008. ja 2009. aasta kulutamata eelarvevahenditest 5 miljardit eurot eelkõige uute energiaühenduste rajamiseks; palub kaasata Euroopa Parlament täiel määral projektide lõpliku valiku tegemisse; arwab, et Euroopa Investeerimispangal peaks olema energiatõhususega, taastuvenergiaga ning teadus- ja arendustegevusega seotud projektide rahastamise tagamisel väljapaistvam roll;
17. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles aktiivselt tegutsema, et suurendada ettevõtjate arvu energiaturul, ja eelkõige võtma meetmeid, mis toetavad väikeste ja keskmiste ettevõtjate tootmisvõimalusi ja turulepääsu;
18. rõhutab vajadust arendada Kesk- ja Kagu-Euroopas põhja-lõunasuunalisi gaasi- ja elektrivõrkude ühendusi, tuletades meelde, et Läänemere piirkonna võrgud vajavad arendamist ja ühendamist Lääne-Euroopa võrgustikku; rõhutab vajadust osutada erilist tähelepanu gaasi- ja elektrivõrku ning hoiustamist hõlmava Läänemere energiaühenduste kava väljatöötamisele 2009. aastal; toetab ka võrguühenduste rajamist Euroopa Liidu saartel ning raskesti juurdepääsetavates ja eraldatud piirkondades;
19. rõhutab samal põhjusel vajadust arendada ühendusi Edela-Euroopas, eelkõige Pürenee poolsaarelt Prantsusmaa põhjaosani;
20. tuletab meelde, et piiriüleised ühendused on olemas juba paljude riikide vahel; märgib, et piirkondlike algatuste raames, nagu viiepoolne foorum, on välja töötatud rakenduskõlblikke praktilisi lahendusi, mis suurendavad siseturu ühtsust; julgustab kõnealuste algatuste tegijaid jätkama oma edukat tööd;
21. tervitab energiasektori algatusi, mis aitavad piiriüleste projektide kaudu kaasa energia siseturu väljakujundamisele;
22. palub komisjonil panna ette asjakohaseid meetmeid, et julgustada piiriüleste ühenduste rajamist ning elektrivõrkude arendamist, võimaldades optimeerida integratsiooni ja tasakaalustada taastuvenergia tootmisega kaasnevaid kõikumisi nii maismaal kui avamerel;
23. tervitab ettepanekut töötada välja Põhjamere tuuleenergiavõrgu projekt, et kasutada ära sealset äärmiselt suur tuuleenergiapotentsiaali; tervitab ühtlasi ka üle-euroopalise supervõrgu loomist Põhjamere, Vahemere ja Läänemere piirkonna energiavõrgu infrastruktuuri ühendamise teel;
24. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama asjakohaseid õigusakte ja võimaldama mittediskrimineerivat juurdepääsu uuele infrastruktuurile, nt Põhjamere tuuleenergiavõrgule;
25. toetab tarneallikate ja -teede mitmekesistamise projekte, sealhulgas lõunapoolse

gaasitransiidikoridori väljatöötamist ning *Nabucco*, Türgi, Kreeka ja Itaalia vahelise gaasiühenduse ja *South Streami* projekti; rõhutab vajadust teha koostööd asjaomaste riikide, sealhulgas Kaspia mere piirkonna riikidega; peab pikaajalises perspektiivis väga tähtsaks tarneid selle piirkonna teistest riikidest, kui poliitiline olukord seda võimaldab, näiteks Usbekistanist ja Iraanist, mis peaksid tulevikus kujunema ELile olulisteks tarneallikateks;

26. pooldab maagaasi sisetootmise langust ja paljude liikmesriikide energiaallikate struktuuri muutust silmas pidades kõigi käimasolevate ja ettevalmistatavate maagaasi ja elektri infrastruktuuri projektide kiiret lõpuleviimist, et kindlustada nõudluse rahuldamine ka tulevikus;
27. on seisukohal, et suhted ja partnerlus peamiste energiatootjate, transiidiriikide ja tarbijariikidega on olulised ja neid tuleb süvendada; rõhutab siiski, et nimetatud suhete ja partnerluse süvendamine ei tohi ühelgi juhul toimuda Euroopa Liidu põhiväärtustest ja eelkõige inimõiguste austamisest loobumise hinnaga; rõhutab sellega seoses, et usalduse ja tihedamate ning õiguslikult siduvate suhete loomine ELi ja tootja- ning transiidiriikide vahel peab toimuma käsikäes demokraatia ja inimõiguste ning õigusriigi põhimõtte edendamise ja austamisega; kutsub üles töötama välja ja võtma vastu selle jaoks asjakohast poliitikat ja meetmeid;
28. on seisukohal, et piisav maagaasi veeldusvõimsus, mille moodustavad veeldusseadmed tootjariikides ning ELi maagaasi veeldusjaamad ja taasgaasistamiseadmed laevadel, peaks solidaarsuspõhimõtte alusel olema kättesaadav kas vahetult või teiste liikmesriikide kaudu kõikidele liikmesriikidele; on arvamusel, et uusi maagaasi veeldusjaamu tuleks pidada Euroopa tasandi tähtsusega projektideks, kuna need aitavad tarneteid mitmekesistada;
29. palub komisjonil täielikult toetada investeringuid strateegiliste gaasivarude hoidlate ehitamiseks, kuna need on olulised Euroopa energiajulgeoleku seisukohast;
30. usub, et naftatöötlemisvõimsus kujutab endast ELi energiajulgeoleku tagamise tähtsat lisategurit; märgib, et seetõttu on oluline muuta ELi vajaduste rahuldamiseks piisava töötlemisvõimsuse nõudluse ja pakkumise mehhanismi läbipaistvamaks, võttes muu hulgas arvesse probleeme seoses diislikütuse kättesaadavusega tulevikus;
31. taotleb kooskõlas Euroopa energiasolidaarsuse põhimõttega energiavarustuse kindluse ja energiajulgeoleku tagamist Läänemere piirkonna jaoks majanduslanguse tingimustes;

Energia siseturg

32. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles määrama pikaajalisi strateegilisi suuniseid, julgustades erasektori tööstusettevõtteid osalema nende rakendamises turu- ja reguleerimismehhanismide vahelises tasakaalus;
33. rõhutab vajadust tagada selge ja kindel õigusraamistik, lõpetades läbirääkimised energia

- siseturgu käsitlevate õigusaktide üle enne parlamendi praeguse ametiaja lõppu; toetab vastavalt ülalnimetatud ettepanekule võtta vastu määrus, millega luuakse amet, sõltumatu ameti loomist ja sellele ulatuslike ja sõltumatute volituste, sealhulgas energiavarustuse kindluse ja energiavõrkudega seotud volituste andmist; kutsub liikmesriike üles soodustama kolmanda energia siseturu õigusaktide pakme rakendamist, eelkõige alustades koostööd piirkondliku ja kahepoolse solidaarsuse edendamiseks, et tagada tarnekindlus siseturul;
34. palub liikmesriikidel ja komisjonil arendada mahukaid investeeringuid võrkudesse ja kujundada tulevikku suunatud algatuste kaudu, nagu Euroopa põhivõrguettevõtja staatuse kehtestamine ja Euroopa ühtse gaasivõrgu loomine, välja energia siseturg;
35. kutsub komisjoni üles tooma eesmärgi töötada välja intelligentne omavahel ühendatud elektrisüsteemide võrk saavutamise tähtaega 2020. aastale, kuna see kuulub olulise osana 2020. aasta eesmärkide juurde;
36. kutsub liikmesriike üles tegema koostööd Euroopa strateegilise kava väljatöötamisel, kavandades keskpika perioodi energiavajaduste prognooside alusel järgnevatel aastatel elektritootmise vajaduste rahuldamiseks vajalikke investeeringuid; usub, et ka gaasisektoris tuleks põhjaliku ülevaate saamiseks Euroopa tasandil vajalikest investeeringutest töötada välja soovituslik mitmeaastane kava;
37. kutsub olemasolevate ressursside otstarbekamaks kasutamiseks liikmesriike ja asjaomaseid sidusrühmi üles konsulteerima ja kooskõlastama tulevaste piiriüleste infrastruktuuriinvesteeringute kavasad (näiteks investeeringud võrkudesse, torujuhtmetesse või elektrijaamadesse) asjaomaste osalejatega kõigis riikides, keda kavandatud investeeringud võivad mõjutada; on seisukohal, et infrastruktuuri koordineerimise moodustamine Euroopa tasandil aitab tõsta kooskõlastamise taset ja võib täiendada võrkude arendamise 10 aasta kava, nagu on ette nähtud energia siseturu pakmes;
38. rõhutab, et energia siseturu lõpuleviimist saab lugeda õnnestumiseks üksnes juhul, kui kõrvaldatakse takistused investeeringutelt ja ehitatakse valmis füüsilised ühendused, mis seovad kõik liikmesriigid üheks energiavõrguks, ning ühtlasi õnnestub vältida energiahindade kõikumist, tagada kõigile tootjatele ja ühenduse pakkujatele õiglased kauplemissuhted ning jätta uutele energiatootjatele ja uue tehnoloogia kasutajatele võimalus süsteemiga liituda; rõhutab, et hiljuti läbi vaadatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivis 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem¹, sätestatakse CO₂ arvestamine mõistetaval ja prognoositaval viisil;

Energiaalased välissuhted

39. avaldab heameelt komisjoni teatise üle teise strateegilise energiaülevaate kohta ja eelkõige selles sisalduvate energiaalaste välissuhte ettepanekute üle, mis on valdavas osas kooskõlas Euroopa Parlamendi ülalnimetatud 26. septembri 2007. aasta resolutsiooniga; väljendab pettumust üksikasjalike ettepanekute puudumise pärast ning

¹ ETL L 275, 25.10.03, lk 32.

rõhutab veel kord ELi pingutuste edasise tõhustamise vajadust sidusa ja tõhusa Euroopa energiaalase välispoliitika väljatöötamisel, pöörates erilist tähelepanu suhetele energiat tootvate riikidega;

40. tuletab meelde, et isegi ambitsioonika ja rangelt elluviidud energiatõhususe ja energiasäästlikkuse kava abiga jääb Euroopa Liit tõenäoliselt keskpikas perspektiivis endiselt sõltuvusse kolmandatest riikidest tarnitavast fossiilkütusest; kutsub seetõttu tungivalt üles tõhustama dialoogi transiidi- ja teiste tarbijariikidega ja tugevdama üldist koostööd rahvusvahelisel tasandil, et suurendada läbipaistvust ülemaailmsel energiaturul ja edendada säästvat arengut;
41. märgib pikaajaliste tarnelepingute tähtsust pikaajaliste usaldusel põhinevate suhete arendamiseks maavarasid tootvate ja ostvate riikide vahel ning vajalike investeeringute tagamiseks nii tootmisahela ülemises kui alumises otsas;
42. kutsub Euroopa Liitu üles tegema koostööd Vahemere piirkonna ja eelkõige Põhja-Aafrika riikidega, võttes arvesse nende riikide suuri energiaressursse ja Aafrika jaoks olulisi arenguvõimalusi; usub, et eelkõige tuleks uurida ja edendada päikese- ja tuuleenergia kasutamist; nõuab seetõttu taastuvenergiaga ja energiatõhususega seotud ühiste eesmärkide kehtestamist Vahemere liidu loomist käsitleva Barcelona protsessi raames;
43. kutsub Euroopa Liitu üles tegema koostööd Lähis-Ida riikidega, võttes arvesse nende suuri energiaressursse;
44. toetab kava sõlmida Venemaaga uus laiapõhjaline kokkulepe, millega asendada 1997. aasta partnerlus- ja koostööleping, arvestades, et Venemaalt tuleb 42% Euroopa Liidu gaasiimpordist, sealhulgas 100% Bulgaaria, Slovakkia, Soome ja Balti riikide gaasiimpordist, üle 30% liidu toornafta impordist ja 15% vajaminevatest destilleerimistoodetest; märgib, et suhted Euroopa Liidu ja Venemaa vahel tuginevad vastastikusele sõltuvusele ja nende puhul tuleks täiel määral lähtuda energiahartast ja selle transiidiprotokollidest, nagu kinnitati ka G8-tippkohtumisel Heiligendamis;
45. rõhutab vajadust arvestada Euroopa ja Venemaa vahel käimasolevas dialoogis ka Ukrainaga, kuna sel on transiidiriigina keskne roll;
46. õhutab komisjoni energiavarustuse kindluse tagamiseks kaaluma ELi ja Kagu-Euroopa riikide vahel sõlmitava energiaühenduse lepingu laiendamist muudele kolmandatele riikidele ja uute piirkondlike energiaturgude loomist naaberriikidega Kagu-Euroopa energiaühenduse eeskujul, nagu Euroopa-Vahemere energiaühendus;
47. rõhutab vajadust arvestada Euroopa ning Kaspia mere ja Kaukaasia piirkonna vahel käimasolevas dialoogis ka Türgiga, kuna sel on transiidiriigina keskne roll; tuletab samal ajal meelde Türgi kui kandidaatriigi kohustusi viia oma riigisisene õigus vastavusse ELi õigustikuga;
48. rõhutab Musta mere piirkonna geopoliitilist tähtsust ELi energiajulgeoleku ja energiatarnete mitmekesistamise jaoks;

49. kutsub liikmesriike üles tugevdama olemasolevate ja tulevikus sõlmitavate assotsiatsiooni- ja koostöölepingute raames energiaalaseid suhteid Ladina-Ameerika riikidega;
50. kutsub liikmesriike üles kasutama eurot rahvusvaheliste finantssuhete kujundamisel, et vähendada nafta- ja gaasiosade arveldamisel esinevaid kõikumisi; kutsub Euroopa Liitu üles analüüsima vastastikkuse klausli valguses Euroopa energiasektoris tehtavate välisinvesteeringute küsimust;
51. palub komisjonil analüüsida erinevaid võimalusi nafta- ja gaasihindade kõikumise vähendamiseks; rõhutab, et turuhinna kujunemisel on oluline roll eelkõige läbipaistvusel ja piisava vaba tootmisvõimsuse olemasolul, ent seda protsessi võimendavad finantsspekulatsioonid; taunib strateegiliste naftavarude kasutamist hinnakõikumiste vähendamiseks majanduslikel põhjustel;
52. kutsub liikmesriike üles tõhustama ja koordineerima oma tegevust tarnemarsruutide, eriti meremarsruutide kindlustamisel;
53. kutsub liikmesriike üles selgitama välja parimad tavad rahvusvahelisel tasandil ja hoogustama tehnoloogilist koostööd asjaomaste riikidega, et parandada teadmisi ja suurendada kogemusi selles valdkonnas; kutsub liikmesriike eelkõige üles tõhustama tehnoloogilist koostööd Jaapaniga, mille majandus on täielikult sõltuvuses energiaimpordist ja kes on arendanud välja maailma ühe tõhusaima energiasüsteemi;
54. märgib, et Hiina kasvav energiatarbimine ja kasvuhoonegaaside heide on ülisuureks väljakutseks keskkonnanäesmärkidele ja energiavarustuse kindlusele; nõuab Hiina ja ELi vahel tõhusamat koostööd väikeste süsinikdioksiidi heitkogustega tehnoloogia siirde, eelkõige energiatarbimise ja taastuvenergia edendamiseks; rõhutab kivisöe olulist rolli Hiina majanduse jaoks arvestades, et äärmiselt oluline on arendada ja rakendada Hiinas süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist;
55. märgib, et ELi ja OPECi vaheline energiadialoog on väga oluline ning julgustab komisjoni tihendama energiadialoogi Norraga;

Nafta- ja gaasivarude haldamine kriisiohjamisel

56. tervitab komisjoni tahet vaadata läbi 24. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/67/EÜ, millega liikmesriike kohustatakse säilitama toornafta ja/või naftatoodete miinimumvarusid, (kodifitseeritud versioon)¹ ja teeb ettepaneku avaldada andmed pigem kord nädalas kui kord kuus, et muuta turg läbipaistvaks ja vältida ebaproportsionaalset reaktsiooni olukorrale Ameerika Ühendriikides;
57. tervitab hiljuti Ukraina ja Venemaa vahel aset leidnud ja ELi territooriumile mõju avaldanud gaasikriisi valguses komisjoni kavatsust parandada nõukogu 26. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/67/EÜ, mis käsitleb maagaasitarnete kindluse tagamise meetmeid², sätestatud raamistikku ja kutsub komisjoni üles esitama 2009. aasta lõpuks teatise

¹ ELT L 217, 8.8.2006, lk 8.

² ELT L 127, 29.4.2004, lk 92.

KOM(2008)0769 avaldatud põhimõtetele tuginedes kõnealuse direktiivi muutmise ettepanek;

58. rõhutab, et peamised nõukogu direktiivile 2004/67/EÜ läbivaatamise käigus lisatavad sätted tuleks muuta kohustuslikuks ja nendega tuleks ette näha riiklikud ja ELi tasandi eriolukorra tegevuskavad, milles kõige muu kõrval sätestatakse eriolukorra ühine väljakuulutamise, olemasolevate varude ja infrastruktuurivõimsuse eraldamine kannatada saanud riikidele, koordineeritud transport, eriolukorra meetmete aktiveerimine riikides, mis pole või on vähemal määral kannatada saanud, et suurendada gaasikoguseid probleemsetel turgudel; on seisukohal, et väga oluline on muuta turu toimimine läbipaistvaks ja suurendada olemasolevaid gaasikoguseid; kutsub ELi ja liikmesriike üles arendama gaasihoidlaid kiiresti vabastatavate mahutitega;
59. teeb ettepaneku parandada infotehnoloogia kasutust tarnete täieliku või osalise seiskumise korral kriisiolukorras ja on seoses sellega arvamusel, et reguleerivate asutuste järelevaatuse all võiks kehtestada tarbimise vähendamise mehhanismi, mida rakendatakse ühise otsuse korral;

Energiatõhusus

60. on arvamusel, et energiatõhususe parandamine vähemalt 20% võrra aastaks 2020 on säästva arengu ja konkurentsivõime eesmärgi keskne aspekt ning väga tõhus ja odav vahend energiavarustuse kindluse suurendamiseks; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles võtma kiiresti vastu õiguslikult siduv energiatõhususe eesmärk – vähemalt 20% aastaks 2020; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hoogustama teadlikkuse tõstmise kampaaniaid, et teha kättesaadavaks praktiline teave rakendatavate lahenduste kohta ning samuti edendada energiaalast haridust ja koolituskavasid kogu ELi koolides ja ülikoolides;
61. rõhutab, kui tähtis on energiakokkuhoidu ja energiatõhusust käsitlevate õigusaktide jõuline ja õigeaegne rakendamine ning jõustamine liikmesriikide ja komisjoni poolt; rõhutab vajadust võtta ühenduse ja liikmesriikide tasandil vastu kohustuslikud riigihangete meetmed, et ergutada nõudlust energiatõhusust edendavate uuenduslike toodete ja teenuste järele; nõuab seetõttu kavandatavates õigusaktides energiakokkuhoiu ja energiatõhususe küsimuste käsitlemist ambitsioonikalt viisil (eelkõige ehitus-, tööstus- ja transpordisektoris aga ka seoses linnaplaneerimise ja rajatistega);
62. tervitab komisjoni tahet jälgida hoolikalt elektri ja soojuse koostootmise arengut ning kutsub komisjoni üles esitama 2009. aastal energiatõhususe tegevuskava läbivaatamise raames täiendavaid toetavaid meetmeid; tuletab komisjonile meelde, et sõltumata kasutatavast tehnoloogiast, on elektri ja soojuse koostootmise esmatähtsaks eesmärgiks primaarenergia säästmine, kulutõhusus ja energiavarustuse kindlus; on seisukohal, et kõige suurema kasuteguriga tehnoloogiate väljatöötamine ja väljavalimine tuleb jätta turu otsustada; soovib edendada kohalikke energiaallikaid, nagu maapõueenergia, koostoodetud soojus jne, kasutatavaid soojus- ja jahutamise võrke ja muud sarnast infrastruktuuri ning töötada välja asjakohased rahastamisstrateegiad;
63. toetab rahvusvahelist partnerlust energiatõhususe valdkonnas, et edendada normide ühtlustamist ja julgustada ambitsioonikaid eesmärke kogu maailmas;

64. nõuab nafta tõhusamat kasutamist, eelkõige transpordisektoris, mis on nimetatud energialiigi peamine kasutaja; nõuab keskpika tähtajaga (2020) ambitsioonikate eesmärkide seadmist sõidukite energiatõhususe valdkonnas, julgustades samas liikmesriike otsima kauba ja inimeste transpordiks alternatiivseid küttaaineid ja käivitustehnoloogiat, näiteks elektrimootorid; on seisukohal, et ELi transpordisektori kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise strateegia keskseks osaks peaks olema transpordisüsteemi ümberkujundamine märkimisväärselt keskkonnasõbralikumate lahenduste kasutuselevõtu näol, näiteks üleminek erasõidukite kasutamisel ühistranspordile;
65. on seisukohal, et edumeelne lähenemisviis võimaldaks Euroopa autotööstusel võita tagasi positsiooni rahvusvahelisel turul, eelkõige Aasia tootjatelt suhtes;
66. avaldab kahetsust, et raudteeveod moodustavad Euroopa kaubatranspordist ainult 10%; kutsub liikmesriike üles raudtee- ja veetransporti paremini kasutama; nõuab otsustavamaid jõupingutusi raudtee-, vee- ja autotranspordi optimaalse koostoimimise saavutamiseks;
67. rõhutab vajadust võtta vastu vajalikud poliitilised meetmed nii olemasolevate kui ka uute elektriseadmete energiatõhususe parandamiseks;

ELi energiaallikate parem kasutamine ja parem tehnoloogia

68. on arvamusel, et taastuvenergia, nagu näiteks tuule-, biogaasi-, päikese-, vee-, biomassi- ja geotermiline energia ning mereressursid on Euroopa Liidu kõige olulisem võimalik energiaallikas, mis võib aidata kaasa energiahindade stabiliseerimisele ja vähendada kasvavat energiasõltuvust; tervitab algatust esitada teatis taastuvenergia ees seisvate takistuste kõrvaldamise kohta; rõhutab sellega seoses, et ükski uus algatus ei tohiks kaasa tuua käimasolevate projektide edasilükkamist;
69. on seisukohal, et ELi fossiilkütuste varude, eelkõige maal ja meres paiknevate maagaasiväljade kasutamine võib aidata suurendada Euroopa Liidu energiasõltumatust, mistõttu tuleb seda kooskõlas riiklike ja Euroopa keskkonnaalaste õigusaktidega võimaluse korral arendada; palub liikmesriikidel ja komisjonil leida sobiv õiguslik tasakaal keskkonnaohutuse ja tootmisvõimaluste vahel Euroopa Liidu territooriumil nii maal kui ka merel;
70. tuletab meelde, et taastuvate energiaallikate pidevalt muutuva iseloomu tõttu on ülioluline arendada elektriühenduste võimsust Euroopa Liidus ning pöörata sealjuures eelkõige tähelepanu liidu energiaturul kõige enam isoleeritud liikmesriikidele ja piirkondadele, et varustada liikmesriigid vahenditega, mida on tarvis taastuvenergia 20%-lise osakaalu saavutamiseks 2020. aastaks;
71. kutsub komisjoni, liikmesriike ja kohalikke asutusi üles rakendama tegevuskava, millega paigaldada hoonete katustele taastuvenergiaseadmeid, näiteks päikesepaneele, kujundades sel viisil põhjalikult ümber põllumajanduse ja energiasektori vastastikused suhted; kutsub liikmesriike ja kohalikke ametiasutusi üles võtma ergutusmeetmeid õlijäätmete ja kohaliku taastuva biomassi kasutamiseks, tagades samas sobiva tasakaalu energia- ja toidukultuuride kasvatusel vahel;

72. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks parlamendile aruande selle kohta, millised tehnilised tõkked ja normid takistavad väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel energiatootmisse investeerimist ja olemasolevate võrkude kasutamist sellisel viisil toodetud energia jaotamiseks;
73. kutsub komisjoni üles pöörama taastuvenergia eelisühendamiseks senisest veelgi rohkem tähelepanu teadusuuringutele elektri hoiustamise, jaotusvõrgu tootmiseseadmete ehk nn virtuaalsete elektrijaamade IT-põhiste ühenduste, intelligentsete võrkude ning infrastruktuuri võimsuse suurendamise vallas;
74. kutsub komisjoni üles kujundama ümber Euroopa arenguabi poliitikat, lisades sellesse energiasamba; on sellega seoses arvamusel, et päikeseelektri jaamade projektid Põhja-Aafrikas peavad olema esmajoones suunatud kohalike vajaduste rahuldamisele;
75. meenutab, et suurte kodumaiste varude tõttu on nii pruunsüsi kui ka kivisüsi teatava üleminekuperioodi jooksul nafta ja õli alternatiivina endiselt olulised komponendid Euroopa Liidu energiakasutuses; rõhutab siiski, et nende puhul on CO₂ heitkogused suuremad kui muude primaarenergia allikate puhul; nõuab nimetatud heitkoguste vähendamist elektri jaamade moderniseerimise teel süsiniku kogumise ja säilitamise tehnoloogia abil ning kutsub sellega seoses komisjoni üles arutama kõiki võimalusi, kuidas leida raha 12 näidisprojekti ehitamiseks 2015. aastaks;
76. tunnustab, et biomassi samaaegne põletamine kaasaegsetes kivisööjõujaamades saavutab juba täna 45% suuruse kasuteguri ning võib energia ja soojuse koostootmise raames saavutada isegi 90%lise kasuteguri; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma stiimuleid suuremas koguses biogeensete kütuste lisamiseks fossiilkütustel töötavates elektri jaamades;
77. jagab komisjoni hinnangut, mille kohaselt on oluline säilitada energialiikide hulgas tuumaenergia roll ja edendada sellel eesmärgil viivitamata ühtlustatud regulatiivse ja majandusliku raamistiku loomist, mis hõlbustaks vajalike investimisotsuste tegemist; kutsub komisjoni üles koostama eraldi tuumaenergia alaste investeeringute tegevuskava; on seisukohal, et ühiskonnas on kindlasti vaja alustada selle energiaallika kasutamise kohta eelarvamusteta arutelu; kutsub komisjoni üles edendama Euroopa naabruspoliitika lahutamatu osana Euroopa ühenduse tuumaohutust käsitlevate õigusnormide ülevõtmist naaberriikide poolt iga kord, kui kõnealustes riikides kavandatakse uut või uuendatakse vana tuumaelektri jaama;
78. meenutab, kui oluline on tuumaenergia, mida toodetakse 15 ja kasutatakse veel enamates liikmesriikides ja mille abil kaetakse ligikaudu üks kolmandik Euroopa Liidu elektrivajadusest; juhib tähelepanu asjaolule, et praegu on neljas liikmesriigis ehitusel kuus uut reaktorit;
79. rõhutab, et tuumaenergia on väga konkurentsivõimeline ning seda ei mõjuta kütusehindade kõikumine, sest tänu uraani kasutamisele kütusena on tootmiskulude osakaal väike;
80. rõhutab, et Euroopa Liidu tuumaenergiatööstus on iga tuumareaktsiooni etapi, aga eelkõige rikastamise faasi puhul kasutatava tehnoloogia vallas maailmas juhtival kohal,

mis aitab olulisel määral kaasa Euroopa Liidu energiavarustuse kindlusele;

81. tervitab komisjoni üldiselt pooldavat seisukohta tuumaenergia suhtes; juhib tähelepanu, et komisjon ei käsitle piisavalt radioaktiivsete jäätmete lõpladustamise teemat, kuigi see on avaliku arvamuse jaoks ülitähtis; kutsub asjaomaseid liikmesriike üles suurendama jõupingutusi igat liiki radioaktiivsete jäätmete, aga eelkõige üliradioaktiivsete jäätmete lõpladustamise küsimuse lahendamiseks;
82. on arvamusel, et on oluline tagada Euroopa kodanikele, et Euroopa Liidus toimub tuumaenergia kasutamine läbipaistvalt ja tehnoloogiliselt kõige kõrgemal võimalikul ohutustasemel, eriti tuumajäätmete haldamise puhul; avaldab heameelt uue direktiivi ettepaneku üle, millega komisjon soovib luua ühenduse tuumaohutuse raamistiku; kutsub komisjoni ja nõukogu üles töötama koos Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga välja mudelid ja menetlused, mille abil hoida ära selline tuumaenergia rahumeelne kasutamine, millega võib kaasneda tuumarelvade levik;
83. rõhutab, et ei oma läbivaadatud näidisprogrammis ega strateegilises ülevaates pole komisjon käsitlenud tuumatehnoloogia võimalikke arengusuundi 2050. aastaks, nagu soovitati säästva tuumaenergia toimkonna viitedokumendis, ega rahvusvahelise katsetermotuumareaktori termotuumasünteesi projekti rolli;

2050. aasta perspektiiv

84. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama energiatarbimise vajadusele vastamiseks välja Euroopa energiapoliitikat, mis võimaldaks massilist üleminekut energiatõhusale ning väikeste süsinikdioksiidi heitkogustega energiatehnoloogiale; rõhutab, et juhul, kui energiatõhusus ja energiasäästlikkus jäävad koos taastuvenergia arendamisega prioriteediks, on võimalik energiavajaduse rahuldamine väikeseid heitkoguseid tekitavate energiaallikate abil 2050. aastaks;
85. tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde, et üleminek suure tõhususega energiasüsteemile eeldab erinevate sektorite vahelisel koostoimel põhinevat süsteemset lähenemisviisi; rõhutab, et peamise tähtsusega on kõikide meetmete hindamine lähtuvalt nende panusest süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamisele; usub, et sellel eesmärgil peaks kohalike integreeritud lahenduste arendamine olema esmatähtis;
86. on arvamusel, et ülemaailmsed ja üleeuroopalised pikaajalised energia- ja kliimaprobleemid pakuvad ainulaadse võimaluse uute ärimudelite tekkeks kogu energeetikasektoris, võimaldades edendada nn rohelist innovatsiooni ja ettevõtlust;
87. nõuab, et komisjon viiks läbi uuringud Põhjamere tuuleenergia platvormide ja Aafrika päikeseelektrijaamade projektide teostatavuse kohta;
88. kiidab energiatehnoloogia strateegilise plaani raames heaks poliitilise tegevuskava väljatöötamise 2030. aastani ja energiapoliitika tegevuskava 2050. aastani; nõuab seoses sellega komisjonilt energialiikide arengu hindamist erinevate stsenaariumide kohaselt vastavalt energianõudluse arengule, potentsiaalsetele energiaallikatele, keskkonnamõjudele, hinnangulisele energiahinnale ja süsinikdioksiidi heitkogustele;

89. kutsub üles tegema nimetatud tegevuskava abil võimalikuks teadusuuringute ja energiatehnoloogia arengu ja hariduse suunamist, et vähendada taastuvenergia tootmise ja energia hoiustamise kulusid, tagada neljanda põlvkonna tuumareaktorite ja süsiniku kogumise ja säilitamise tehnoloogia edukas kasutuselevõtt ning leida alternatiiv nafta kasutamisele transpordis, pöörates suurimat tähelepanu päikeseenergiale, mille varud on lõputud;

90. tuletab meelde vajadust pidevalt julgustada tuumajäätmete transmutatsiooni ja tuumasünteesi alaseid teadusuuringuid, kuna need võivad pikas perspektiivis kujuneda oluliseks energiaallikaks;

o

o o

91. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Raportöör taotleb, et see strateegiline energiaülevaade oleks aluseks tõelise Euroopa energiapoliitika elluviimisele, milles tuleb samaaegselt püüelda kolme järgmise põhieesmärgi saavutamise suunas:

- varustuskindlus ja liikmesriikide solidaarsus,
- võitlus kliimamuutuse vastu: 2020. aastaks seatud 20-20-20 sihtnäitajatest ja aastaks 2050 püstitatud eesmärgist, milleks on 50–80 % võrra vähem kasvuhoonegaasi heidet, kinnipidamine,
- ELi majanduskasv: saavutada parimad hinnad, vältides hinnakõikumisi.

Energiavaldkonna kõrgeimaks eesmärgiks peab Euroopa tasandil saama Euroopa solidaarsus: energiavarustuse kindluse ohtuseadmine ühes ELi riigis tähendab kogu ELi varustatuse ohtuseadmist.

Muret teeb fossiilenergia ehk nafta ja gaasiga pikaajalise varustatuse kindlus. Üha enam mõõndakse, et edaspidi on raske toota maailmas üle 100 miljoni barreli päevas (praegu 87), samas kui 2030. aastaks ennustatav vajadus on 120 miljonit barrelit päevas. Järgmisel aastakümnel valitseb suurema kriisi oht.

Raportöör pooldab ideed suurendada Euroopa rahalisi vahendeid energiavõrkudesse investeerimise ergutamiseks, tuletades seejuures meelde, et investorid on ettevõtjad, kes on võimelised selliseid investeeringuid kandma ja et Euroopa rahaliste vahendite maht selles valdkonnas piirdub mõnekümne miljoni euroga, kuigi prioriteetsetesse võrkudesse investeerimise vajadus ulatub miljardite eurodeni; kutsub selleks üles looma Euroopa Liidu fondi teatavate Euroopa huvides olevate energiatootmis- ja -edastusvõrguprojektide mitteäriliste riskide katmiseks.

Raportöör kiidab heaks Läänemere piirkonna gaasi-, elektri- ja energia salvestamise kava avaldamise, et arendada ja siduda vastastikku selle piirkonna infrastruktuurid; toetab Lõuna-Euroopa gaasitransiidikoridori arendamist gaasitarnete jaoks Kaspia mere piirkonnast ja Lähis-Idast; toetab üldplaani koostamist Põhjamere energiavõrgu rajamiseks, millesse oleks lülitatud arvukad avamere tuuleenergia projektid.

Komisjoni positiivne hinnang Euroopa Parlamendi ideele luua kogu ELi ühe ja ainsa gaasi ülekandesüsteemi eest vastutava Euroopa halduri ametikoht on raportööri arvates vägagi kaalumist vääriv samm.

Raportöör tervitab Euroopa-väliste tootjariikidega sõlmitud lepingutes sisalduvaid „energiaalase vastastikuse sõltuvuse” uue põlvkonna sätteid, mille komisjon on pakkunud välja strateegiana Valgevene, Kaspia mere piirkonna riikide ning OPECi riikide jaoks.

Praegu impordib EL 54 % tarbitavast energiast, see osakaal võib tõusta 2030. aastaks 70 %-le.

Isegi väga ambitsioonikate ja nõudlike energiatõhusus- ja -säästukavade elluviimisega jääb EL fossiilenergia osas ikkagi sõltuvusse tarnetest kolmandatest riikidest. Järelikult tuleb

tugevdada dialoogi tootjariikidega energiaühenduses ja rahvusvahelise energiafoorumil, eelkõige seoses koostööga selliste partneritega nagu Austraalia, Kanada, Jaapan ja Ameerika Ühendriigid.

Samuti peaks EL tegema koostööd Põhja-Aafrika riikidega, arvestades nende riikide mahukaid energiavarusid ja Aafrika jaoks olulisi arenguvõimalusi.

Üldisemalt on maailma energiaturgudel läbipaistvuse toetamiseks ja säästva arengu küsimuse käsitlemiseks tingimata vaja rahvusvahelise haardega koostööd, eelkõige selliste riikidega nagu Hiina või India.

Raportöör soovib säilitada rahu dialoogis Venemaaga, kelle tärned moodustavad 42 % ELi gaasitarnetest ehk 100 % Poola, Soome ja Baltimaade gaasiimpordist. Raportöör on seisukohal, et ELi ja Venemaa suhted peavad rajanema vastastikusel sõltuvusel ja EL peaks läbirääkimiste jätkamiseks loobuma energiaharta ratifitseerimise nõudmisest, kuid tuleb Venemaa ametiasutustele meelde, et nad on ühinenud energiaharta põhimõtetega – põhimõtetega, mis on sätestatud WTOga ühinemise lepingus. Samuti tuleb meelde keerulist olukorda, mida on põhjustanud uraani rikastamise probleem, mis nõuab ELi, Ameerika Ühendriikide ja Venemaa erilisi läbirääkimisi.

Venemaaga partnerluse uuendamisel peaks EL süvendama koostööd energiatõhususe, Vene naftatootmises levinud gaasipõletamise lõpetamise ning süsihappegaasi sidumise ja sekvestreerimise alal. Samuti tuleks Euroopa gaasijuhtmeprojekti Nabucco edasiarendamiseks teostada nimetatud projekt koostöös Venemaaga selleks, et vältida kahe gaasijuhtme konkureerimist ja selleks, et Vene, Iraani või Kaspia merest pärit gaasi oleks võimalik sihtkohta juhtida.

Euroopa alalise dialoogi Kaspia mere – Kaukaasia piirkonnaga on oluline kaasata ka Türgi, arvestades rolli, mida see riik võib transiitriigina mängida.

Liikmesriigid peaksid teadvustama, et kui EL osutub Ameerika konkurendiks või takistuseks nimetatud riigi strateegiliste ja energiaalaste huvide kaitsel, viivad energiaallikate otsingud lõpuks välja atlandiüleste erimeelsusteni. Raportöör on seisukohal, et Ameerika Ühendriigid arendavad tehnoloogia abil turgude domineerimise poliitikat ja püüavad kiiresti areneva majandusega riikidele oma norme *de facto* peale sundida, ning kutsub seega komisjoni ja liikmesriike looma energia valdkonnas kestvaid ja tasakaalustatud suhteid.

Raportöör kutsub liikmesriike üles suuremale läbipaistvusele väliskapitali transiidis selleks, et piirata hämarate finantstehingute levikut.

Raportöör kutsub komisjoni ja liikmesriike intensiivistama energiatõhususest teadlikkuse tõstmise kampaaniaid ja muutma rakendatavad lahendused kättesaadavaks, sest energiasäästu tegelik saavutamine sõltub sellest, kas neid lahendusi hakatakse laialdaselt kasutama tipptehnoloogias, aga samavõrra ka sellest, kuidas käituvad üksikisikud.

Raportöör nõuab liikmesriikides rakendatavate tegevuskavade hindamist esimesel võimalusel selleks, et töötada välja poliitika ja meetmed, mis võimaldaksid ELil täita oma eesmärgid võimalikult kiiresti. Ta rõhutab seega, et see hindamine on vajalik enne komisjoni välja pakutud 2008. aasta energiatõhususalaste algatuste paketi rakendamise hakkamist, mis on

mõeldud hoonete energiatõhususe, energiamärgistuse, ökodisaini parandamiseks ning elektri- ja soojusenergia koostootmise edendamiseks.

Ta kiidab heaks energiatõhususe ja taastuvenergia edendamise meetmed, nagu ühtekuuluvuspoliitikasse või roheline energia maksupaketti kuuluvad rahastamisprogrammid, või „linnapeade pakti” panus parimate tavade levitamisse.

Süsi on jätkuvalt Euroopa energiavarustuse oluline komponent ja oluline alternatiiv naftale ja gaasile. Raportöör rõhutab siiski, et söe suureks puuduseks on selle väga kõrge CO2 heite määr, ja järelikult tohiks uute söel töötavate elektrijaamade rajamine olla seni, kui ei ole tõendatud süsiniku kogumise ja säilitamise süsteemide tulemusi, lubatud vaid vajaduse korral ja tingimusel, et need vastavad rangetele tõhususkriteeriumidele.

Jagades komisjoni hinnangut, et liikmesriikidel, kes on valinud või valivad tuumaenergia, tuleb kiiresti teha otsus vajalike investeeringute kohta ja et ELi ülesanne on jätkata tuumajaamade käitamise reguleerimist õigusaktidega, ootab raportöör järgmist direktiivi ettepanekut tuumarajatiste ohutuse kohta, milleks Euroopa Parlament on korduvalt soovi avaldanud, võttes arvesse tuumaohutuse ja -jäätmeäitluse kõrgetasemelise töörühma töid ja arutelusid Euroopa tuumaenergiafoorumil.

Raportöör tervitab kooskõlastatud algatusi, mida on tehtud rajatiste ohutuse ja konkurentsivõime, ressursside kestvuse ja tuumajäätmete minimeerimise uuringuteks, nagu säästva tuumaenergia tehnoloogiaplatvorm (SNE-TP) ning mitmesugused Euroopa energiatehnoloogiate strateegilises kavas (SET Plan) käivitatud „Euroopa tööstusalgatused”; kutsub üles neid kiiresti ellu viima, et „Euroopa tööstuslik säästliku lõhustamise algatus” oleks võimalikult kiiresti täitmisvalmis.

Raportöör on ühtlasi seisukohal, et komisjon ja liikmesriigid peaksid mõtlema sellele, kuidas mõjutab Euroopa energiapoliitika eriti energia detsentraliseerimise teel regionaalplaneerimist, suuri transpordimagistraale, suuri infrastruktuure; rõhutab, et tuleb stimuleerida mitut liiki taastuvenergiat ühendavaid projekte selleks, et tasakaalustada ja kompenseerida nende sageli katkendlikku tootmist.

Raportöör kiidab heaks pikaajalised eesmärgid piirata elektritootmises süsihappegaasi heidet – olemasolevate tootmisvõimsuste asendamise teel, transpordisektori naftast sõltuvuse lõpetamise, väikese energiavajaduse ja positiivse energiabilansiga hoonete ehitamise, omavahel ühendatud intelligentse elektrivõrgu ehitamise teel. Ta rõhutab, et kuigi energiatõhusus ja energiasäästmine on jätkuvalt prioriteet, nagu ka taastuvenergia arendamise jätkamine, ei suudeta aastaks 2030 prognoositavat energiavarude puudust lahendada. Ta on arvamusel, et aastast 2030 valitseb kogu maailmas väga tõsine energiapuuduse oht. Seetõttu kiidab ta heaks poliitilise tegevuskava aastani 2030 koostamise ja energiapoliitika tegevuskava aastani 2050 koostamise energiatehnoloogia strateegilise kava raames. Selleks on vaja hinnata eri energiaallikate kombinatsiooni aastateks 2020–2050 mitme stsenaariumi järgi, võttes arvesse energianõudluse, potentsiaalsete energiavarude, keskkonnamõjude ning energia- ja CO₂ hinna arengut.

Tulevikuenergia kohta tuletab raportöör meelde vajadust ergutada pidevalt tuumajäätmete muundamise ja tuumasünteesi alaseid uuringuid.

Raportöör nõuab, et tegevuskava ajavahemikuks kuni 2050 võimaldaks suunata energiatehnoloogia teadus- ja arendustegevust, et väheneks taastuvenergia maksumus, oleks võimalik energiasalvestus (eelkõige elektri), õnnestuks rajada neljanda põlvkonna tuumareaktoreid, leida alternatiivi transpordis kasutatavale naftale ja teha kindlaks päikeseenergia kogu potentsiaal.

20.1.2009

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

Teine strateegiline energiaülevaade
(2008/2239(INI))

Arvamuse koostaja: Giorgos Dimitrakopoulos

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab rahulolu komisjoni teise strateegilise energiaülevaadet käsitleva teatise üle ning eelkõige selles esitatud ettepanekutega energiaalase välispoliitika kohta, mis ühtivad suures osas parlamendi 26. septembri 2007. aasta resolutsiooniga Euroopa ühise energiaalase välispoliitika suunas liikumise kohta¹; väljendab pettumust üksikasjalike ettepanekute puudumise pärast ning rõhutab veel kord ELi pingutuste edasise tõhustamise vajadust sidusa ja tõhusa Euroopa energiaalase välispoliitika väljatöötamisel;
2. on seisukohal, et Euroopa energiaalase välispoliitika loomine võimaldab ELil olla ühtsel seisukohal ning tugevdab veelgi tema rahvusvahelist positsiooni energiaküsimustes; kutsub seega komisjoni üles määratlema ja esitama ettepanekud konkreetsete mehhanismide kohta liikmesriikide ja ELi vahelise koostöö tihendamiseks ja tugevdamiseks eesmärgiga jõuda ühisele seisukohale ja edastada ühtne sõnum; palub komisjonil kiirendada oma tööd ja esitada konkreetsed ettepanekud võimalikult kiiresti;
3. on seisukohal, et Euroopa peab olema säästvuse ja energiatõhususe valdkonnas eeskujuks ning Euroopa Liit peab seetõttu võtma taastuvenergia ja energiatõhususe valdkonnas endale maailmas juhtrolli ning oma sellealaseid teadmisi ja pädevusi eksportima; toonitab vajadust kasutada kõnealust potentsiaali, eriti kahepoolsetes aruteludes kiiresti areneva majandusega riikidega, nagu Hiina ja India;

¹ ELT C 219 E, 28.8.2008, lk 206.

4. on seisukohal, et suhted ja partnerlus peamiste energiatarnijate, transiidiriikide ja tarbijariikidega on olulised ja neid tuleb süvendada; juhib siiski tähelepanu asjaolule, et kõnealuste suhete ja partnerluste süvendamine ei tohi mitte mingil juhul kahjustada ELi põhiväärtusi, eriti inimõiguste austamist; sellega seoses toonitab, et usalduse ning tihedamate ja õiguslikult siduvate suhete loomine ELi ning tootja- ja transiidiriikide vahel peab toimuma koos demokraatia ja inimõiguste ning õigusriigi põhimõtte edendamise ja austamisega; nõuab sel eesmärgil poliitika ja konkreetsete meetmete väljatöötamist ja vastuvõtmist;
5. märgib rahuloluga juhtumeid, mille puhul juba toimub regulatiivne ja turualane integratsioon (näiteks Norra), ning rõhutab muudes Euroopa osades (näiteks Kagu-Euroopas) integreeritud turu rajamisele suunatud väljatöötamisel olevate poliitiliste meetmete tähtsust; on veendunud, et selline turu integratsioon on kasulik süvendatud dialoogi alustamisel, eelkõige tootjariikidega;
6. rõhutab laienemisprotsessi olulist rolli ühenduse õigustiku laialdase kohaldamise jaoks energiasektoris; sellega seoses peab Türgit ELi energiastrateegia oluliseks partneriks ning võtab teadmiseks energiavarustust käsitlevad lepingud, mis Türgi on sõlminud naaberriikidega (näiteks Kreeka ja Itaaliaga ITGI torujuhtme kohta ning Aserbaidžaaniga ja Türkmenistaniga);
7. nõuab väljaspool Euroopat asuvate tootjariikidega sõlmitud ELi lepingutes vastastikuse energiaalase sõltuvuse sätete uue põlvkonna loomist, mis hõlmab investeringuid ja investeringute kaitset, infrastruktuuri arendamist ja füüsilist kaitset, juurdepääsu turule, arutelu turu ja poliitika küsimustes, transiidialaseid kokkuleppeid ja vaidluste lahendamise menetlusi;
8. rõhutab, kui olulised on ELi ja Venemaa vahel peetavad läbirääkimised uue lepingu sõlmimise üle, millega asendatakse 1997. aasta partnerlus- ja koostööleping; on arvamusel, et edasiste paranduste saavutamise nimel ELi ja Venemaa vahelise energiaalase suhte mitmesugustes valdkondades peavad energiaalased sätted olema nimetatud uue lepingu keskne osa; nõuab seetõttu selle raames õiguslikult siduvate vastastikuse energiaalase sõltuvuse sätete väljatöötamist eesmärgiga suurendada energia valdkonnas ELi ja Venemaa vahelist tööstuskoostööd;
9. märgib ELi ja OPECi vahelise energiaalase dialoogi tähtsust ning julgustab komisjoni intensiivistama energiaalast dialoogi Norraga; juhib tähelepanu asjaolule, et koostöö Kaspia mere piirkonna riikidega jääb oluliseks prioriteediks;
10. nõuab energiaalaste suhete edasiarendamist selliste partneritega nagu Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Kanada ja Jaapan ning kiiresti kasvavate tarbijariikidega, nagu Hiina ja India; rõhutab, kui oluline on tõhustatud energiaalane dialoog riikidega, kellel on potentsiaali alternatiivenergia tootmise valdkonnas;
11. on seisukohal, et Euroopa Liit peab intensiivistama Atlandi-ülest dialoogi ja koostööd energia suurima tarbijariigi Ameerika Ühendriikidega seoses säästvuse ja energiatõhususega;
12. märgib, et ehkki selliste projektide nagu Saharat läbiva gaasijuhtme, South Streami

gaasijuhtme, ehitusel oleva ITGI maagaasijuhtme ning Nabucco torujuhtme elluviimine aitab pikas perspektiivis kaasa gaasitarnete mitmekesistamisele Euroopas, tuleb lühikese kuni keskmise pikkusega perioodi jooksul siiski rohkem teha, et hõlbustada Kaspia mere ekspluateerimisvalmis gaasivarude eksporti Euroopasse; nõuab Tšehhi Vabariigi ja tulevaste ELi riikide eesistumise ajal ühiste jõupingutuste tegemist Euroopas, et toetada tootjaid Lõuna-Euroopa gaasitransiidikoridori rajamisel;

13. rõhutab, kui oluline on kliimameetmeid ja taastuvenergiat käsitlevate õigusaktide paketi kiire heakskiitmine ja selle rakendamine, et võidelda kliimamuutuste vastu süsinikdioksiidi heite vähendamise abil ning edendada taastuvaid energiaallikaid;
14. on arvamusel, et Lissaboni lepingu ratifitseerimine tugevdab veelgi kõiki jõupingutusi ühise Euroopa energiapoliitika loomisel.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	20.1.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 44 -: 2 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Vittorio Agnoletto, Angelika Beer, Monika Beňová, Giorgos Dimitrakopoulos, Michael Gahler, Jas Gawronski, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Johannes Lebech, Philippe Morillon, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Janusz Onyszkiewicz, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, João de Deus Pinheiro, Samuli Pohjamo, Bernd Posselt, Libor Rouček, Christian Rovsing, Flaviu Călin Rus, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Andrzej Wielowieyski, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Kinga Gál, Aurelio Juri, Aloyzas Sakalas, Inger Segelström

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	21.1.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 38 -: 5 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Philippe Busquin, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Lena Ek, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein, Erna Hennicot-Schoepges, Mary Honeyball, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Werner Langen, Anne Laperrouze, Eluned Morgan, Antonio Mussa, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Atanas Papparizov, Aldo Patriciello, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Andres Tarand, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Nikolaos Vakalis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Ivo Belet, Zdzisław Kazimierz Chmielewski, Matthias Groote, Toine Manders, Vittorio Prodi, Esko Seppänen, Silvia-Adriana Țicău, Roberts Zīle
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Marian-Jean Marinescu